

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatum Serie Vigessimvm-Octavvm De Matrimoniis, &
Sponsalibus, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Quæ Matrimonia sint Sacramentum. Pun. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76659)

PUNCTVM II.

Quæ matrimonia sint Sacramentum?

- 1 Post Christi institutionem matrimonium à fidelibus contrahitur est Sacramentum.
- 2 Affirmant aliqui matrimonium fidelium non solum in fieri, sed in facto esse verum Sacramentum.
- 3 Verius est in facto esse verum Sacramenti rationem non habere, & satis obiecti.
- 4 Aliqui affirmant posse fideles matrimonium contrahere, quia Sacramentum suscipiant.
- 5 Verior est opposita sententia.
- 6 Soluuntur rationes contrariæ.
- 7 Negant aliqui matrimonium fidelium per procuratorem contrahi esse Sacramentum.
- 8 Oppositum tenendum est.
- 9 Satis fundamentis oppositis.
- 10 Affirmat Sorus fidelem baptizatum contrahentem cum infideli suscipere verum Sacramentum.
- 11 Oppositum certum est.
- 12 Satis rationi contraria.
- 13 Communis sententia defendit utroque coniuge infideli ad fidem conuerso eorum matrimonium suscepto baptismum fieri Sacramentum.
- 14 Verius existimo nunquam Sacramentum effici.

1. **T**amet si matrimonia legis naturæ, & scripturæ sint Sacramentum latè & minus propriè, quatenus erant signa coniunctionis Dei cum homine per gratiam, ut colligitur ex cap. gaudemus de Diuortijs, cap. de bigamis, & tradit Leo epist. 92. ad Rusticum, Augusti lib. 2. de nupt. cap. 2. t. Ar cum virtutem non haberent sanctificandi coniuges ante Christi institutionem; ea de causa propriè Sacramentum non debent nuncupari. Post institutionem verò Christi illud solum matrimonium Sacramentum est, quod est à fidelibus, hoc est à baptizatis susceptum; nam cum baptismus ianua sit, & necessaria dispositio ex Diuina institutione ad reliqua omnia Sacramenta suscipienda; nequit vllus qui baptizatus non sit Sacramentum matrimonij suscipere, tamen in matrimonium copuletur. Neque obstat, quod Innocent. III. in cap. veniens de clerico non baptizato dixerit non baptizatum suscipere posse matrimonium, & Eucharistiam: id enim intelligi debet de susceptione matrimonij in ratione contractus, & de susceptione Eucharistiæ materiali non formali. Præterquam quod ibi Innocent. non definiendo, sed dubitando ea verba protulit, sicuti aduertit Rebelle. lib. 2. de matr. q. 3. n. 16. Basil. Ponce, lib. 1. cap. 6. n. 5.

2. **S**ed, An ipsum matrimonium fidelium non solum in fieri, sed in facto esse sit verum Sacramentum? nonnulla est difficultas. Affirmant esse Bellarm. lib. 1. de matr. cap. 6. Sanch. lib. 2. disp. 5. num. 7. Ferdinand. Rebelle. lib. 2. de matr. q. 4. Paul. Laym. lib. 5. tract. 10. 2. part. cap. 2. num. 4. Ducuntur quia celebrato matrimonio coniuges inter se perpetuo vniuntur, & copulati significant vniionem Christi cum Ecclesia, vel Verbi cum Natura Humana. Quinimo matrimonium in fieri hanc vniionem significare non potest, cum citò transeat. Nec mirum hoc esse debet, cum Eucharistia non tantum in fieri, sed in facto esse Sacramentum sit.

3. **C**æterum omnino dicendum est matrimonium in facto esse verum, & propriam Sacramenti rationem non habere. Nam Sacramentum à Christo institutum est signum prætium gratiæ sanctificantis, id est, quod suo vfu ex opere operato suscipientem sanctificet, ut dixit Conci. Florentin. in decreto Eugeny, & colligitur ex Trident. sess. 7. per totam. At coniuges vlu matrimonij non sanctificantur ex opere operato, ut ferè omnes Doctores contendunt. Ergo matrimonium in facto esse Sacramentum, propriè non est: sic docuit Coninch. disp. 24. dub. 2. num. 11.

Neque obstat, quod matrimonium in facto esse significet vniionem Christi cum Ecclesia, quia id solum probat esse Sacramentum, sumpto Sacramento latè pro signo rei sacræ diuinitus instituto, non tamen probat esse propriè Sacramentum, quatenus est signum prætium gratiæ; hoc enim habet matrimonium, quatenus fit, non quatenus factum est. Secus est de Eucharistia, quæ quatenus fit non Sacramentum, sed sacrificium est, facta verò Sacramentum est, quia suo vfu ex opere operato suscipientem sanctificat.

4. **P**osito autem contractum ipsum matrimonij à fidelibus factum Sacramentum esse. Dubium est primum, An possint fideles matrimonium contrahere, quin Sacramentum suscipiant? Affirmant Ferdinand. Rebelle. de oblig. 2. part. lib. 2. q. 5. concl. 1. Vazq. t. 2. in 3. p. disp. 138. c. 5. Basil. Ponce, lib. 1. cap. 9. num. 3. Galpar Hartado, lib. de matr. disp. 3. difficult. 19. Mouentur, quia neque ex Conciliis, neque ex Patribus, aut Sacra Scriptura constat Christum Dominum ita coniunxisse Sacramentum contractui matrimonij fidelium, quin ipsi

impeditam ob castitatis votum, sicuti si à Superiore ob aliquas causas esset illis copula prohibita, prohibitio non tollit potestatem, est vltim impedit. Quare sic impediti peccarent contra Superiors præceptum, vel votum, sed non contra iustitiam, cum re propria vterentur, est enim accessus ad suam non ad alienam.

4. **T**riplex est matrimonium, legitimum, ratum, & consummatum. Legitimum est, quia secundum leges fit, seu legitimum consensu contrahitur, quod commune est omni matrimonio, tam in lege naturæ, quam gratiæ. Ratum appellatur, qui Sacramento fidei, scilicet baptismi signatur, sicuti definiuit Innocent. III. cap. quanto de Diuortijs ibi. Nam est matrimonium verum inter infideles existat, non tamen est ratum, inter fideles autem verum, & ratum existit matrimonium, quia Sacramentum fidei, quod semel est admissum nunquam auocatur, sed ratum efficit coniugij Sacramentum, ut iam est coniugij illo durante perdurare. Consummatum verò nuncupatur, quia copula subsequente consummatur, & perficitur, sicuti venditio traditione rei venditæ. Præterquam quod matrimonium legitimum fauore fidei solui potest, cum alter ad fidem conuertitur alio tenente, ratum verò professione ad fidem conuertitur alio tenente, ratum verò professione legitimum, ac consummatum nunquam dissoluitur, ideòque ex Innoc. III. in c. debitum, de Bigamis, & Eugenio IV. in decreto est. Florent. Concilij colligitur matrimonium triplicem significacionem habere, significat enim pr. mo quatenus est legitimum contractus coniunctionem Dei cum anima fidei per gratiam. Secundo quatenus, est Sacramentum signat coniunctionem Christi cum tota Ecclesia per baptismum. Tertio quatenus est Sacramentum consummarum coniunctionem denotat hypostaticam Verbi Diuini cum Humana natura, quæ omni ex parte insolubilis est, sicut matrimonium consummatum.

5. **Q**uando autem matrimonium institutum sit tam in ratione contractus, quam Sacramenti non satis constat. Probabilis est in ratione contractus, & in officium naturæ institutum esse, cum à Deo fuerunt Adamus, & Eva creati; nam eo ipso illis fuit concessum posse matrimonium contrahere, & sibi inuicem potestatem in corporis vsum concedere, sicuti tradit Adrian. in 4. quest. 1. de matr. s. quoad primum. Petr. de Ledem. de matr. quest. 4. 1. art. 1. dub. 1. Gab. Vazq. disp. 1. de matr. cap. 1. Basil. Ponce. lib. 1. cap. 3. à num. 3. & colligitur ex capitulo naturæ dicitur. Vt autem nostri parentes eam potestatem, quam ex ipsa natura habebant ad executionem redderent præceptum illis Deus imposuit Genes. 1. cum dixit Crescite, & multiplicamini, quod præceptum executi sunt Genes. 2. cum Adam dixit Eva, Hoc nunc os est ossibus meis, & caro de carne mea. &c. Quibus verbis credibile est ex parte Eæz alia familia correspondisse siquæ vtriusque consensum declaratum esse. Contraxerunt igitur matrimonium ante peccatum in officium naturæ, hoc est in generis humani propagationem, post peccatum verò illemet contractus, qui antea solum erat in officium naturæ, fuit in remedium concupiscentiæ. Non hoc præceptum non fuit latum absolute, & indifferenter pro omni tempore, sed pro tempore, quo adfuerit necessitas generis humanum propagandi. Cum ergo genus humanum in præfenti satis propagatum sit, cessat huius præcepti obligatio abique prædicti præcepti reuocatione, ut optime aduertit Petr. de Ledem. à quest. 4. 1. art. 1. dub. 1. Basil. Ponce lib. 1. de matr. cap. 4. num. 8.

6. **I**n ratione Sacramenti certum de fide est à Christo Domino esse institutum, ut expressè definitur à Concilio Florentino sub Eugenio IV. in decreto fidei post vltimam sessionem, & à Trident. sess. 24. cap. vlt. & pluribus exornant D. Thom. 2. 2. quest. 100. art. 2. & in 4. d. 26. quest. 2. art. 2. in corp. Rebelle. de obligat. instit. lib. 2. de matr. q. 3. Couaruu. 4. decret. 2. p. c. 1. v. vnioco num. 3. Bellarmin. de matr. lib. 1. c. 2. Sanch. lib. 2. disp. 4. Gab. Vazq. disp. 2. de matr. cap. 4. Basil. Ponce lib. 1. cap. 1. per totum. Coninch. disp. 2. dub. 2. numero 14. Paul. Layman. lib. 5. sum. tract. 10. 2. p. cap. 2.

Quando autem Christus matrimonium in Sacramentum eleuauerit incertum est, probabilis cum eius inoperabilitatem præcepit, & commendauit Matth. 19. dicens: Quod Deus coniunxit homo non separet. Sicuti iudicauit Trident. sess. 24. in prin. Loquens de huius Sacramenti institutione, & tradit aliis relatis Sanch. lib. 2. de matr. disp. 4. Paul. Layman. lib. 5. sum. tract. 10. 2. part. cap. 2. num. 1. Basil. Ponce, lib. 1. cap. 6. Quare cum Ioan. 2. non Sacramentum instituit, sed institutum approbant.

7. **E**x his inferitur eam virtutem matrimonium Sacramentum habere, quæ omnibus Sacramentis nouæ legis inest, scilicet conferre gratiam ex opere operato dignè suscipientibus, ut colligitur ex Triid. sess. 7. can. 6. & 7. & dicitur sess. 24. in prin. An autem existenti in peccato mortali, & bona fide existimanti se contritum esse, cum tamen solum attritus sit primam gratiam conferat, piè credendum ex Dei benignitate. Cum receptum apud Doctores sit Sacramentum suos conferre effectus non ponentibus obiectionem. Hic autem qui inuincibiliter in mortali accedit, obiectionem non est censendus apponere.

fideles possent contractum à Sacramento separare. Nam esto contractus ita sit essentialis Sacramento matrimonij, ut nequeat Sacramentum esse, quin sit legitimus contractus, quia est eius materia, & format contractui ea Sacramenti necessitas non videtur essentialis, sicuti non est essentialis ablutioni, & prolationi verborum Baptismi esse Sacramentum, cum consistere possit absque Sacramento ex defectu solum intentionis. Neque item hæc coniunctio constat ex communi sensu Doctorum, siquidem plures antiqui docuerunt matrimonia clandestina fidelium esse legitima in ratione contractus, sed non in ratione Sacramenti, & multo plures matrimonium inter absentes, per epistolam, vel per procuratorem celebratum etiam post Trident. esse legitimum in vi contractus, eare tamen Sacramenti ratione. Ergo absque fundamento negatur fideles separare non posse contractum matrimonij à Sacramento. Secundò, quia contractus matrimonij valere reputandus est, dum iure non inveniatur irritus: at nullibi reperitur irritus contractus fidelium absque intentione Sacramenti, quinimo ex *cap. fin. de conditionib. apposit. contrarium colligitur*, siquidem ibi conditiones turpes, & impossibiles à matrimonij contractu reiciuntur. Ergo illa conditio, quod ille contractus matrimonium non sit, vtpote turpis, & impossibilis pro non adiecia habenda est. Tertio fauet huic sententiæ praxis Inquisitorum, Iudicum, & communis sensus Ecclesiæ: matrimonia enim illorum fidelium, qui ad ludicium deficiunt, vera esse reputantur, cum tamen constet non contraxisse animo faciendi, quod facit Ecclesia, cum id potius irrideant, & ob eam causam secreto prius contrahunt, & postmodum in Ecclesia se fingunt more Catholicorum contrahere.

5. Nihilominus longè verior est sententia negans posse fideles baptizatos verum matrimonium contrahere, & non Sacramentum, sic Petr. de Ledelm. *de matr. q. 42. art. 1. dub. 7. in solut. ad 1. q. 2. Sanch. lib. 2. de matr. disp. 10. num. 6. Coninch. disp. 24. dub. 6. concl. 4.* Ratio ea est, quia Christus Dominus contractum matrimoniale fidelium in Sacramentum eleuauit. Ergo fideles intendentes verum matrimoniale contractum inire, consequenter intendunt Sacramentum constituere, quia hoc ex diuina institutione habetur, neque possunt vnã intentionem ab alia sciungere. Et confirmo, tota essentia matrimonij Sacramenti consistit in legitimo fidelium contractu, quo sibi inuicem corpora ad coniugalem vsum tradunt. Ergo fideles intendentes celebrare prædictum contractum, necessariò intendunt celebrare matrimonium Sacramentum. Secundò Trident. & Florent. Concil. expresse definiunt matrimonia fidelium Sacramentum esse, sed hæc est vniuersalis, & indefinita definitio. Ergo omnia matrimonia fidelium comprehendit, ergo nequit dari verum matrimonium fidelium, quòd Sacramentum non sit. Tertio prædicta matrimonia sunt omnino insolubilia, non solum quia susceptione baptisimi solui non possunt, sed quia significat coniunctionem Christi cum Ecclesia, Verbigi; Diuini cum natura Humana; sed hanc significationem sola matrimonia Sacramenta habent iuxta illud Pauli ad Ephes. 5. *Sacramentum hoc magnum est, ego autem dico in Christo, & in Ecclesia.* Ergo nullum est matrimonium fidelium, quòd Sacramentum non sit. Quarto ex opposita sententia duo non leuia inconuenientia inferuntur: Primum, matrimonia quæ olim clandestinè celebrabantur, non esse vera Sacramenta, cum tamen Concilium, *sess. 24. c. 1. de reform. ca. rata appellauerit*, quo nomine sola matrimonia Sacramenta nuncupantur. Sequelam probò, quia sic contrahentes solum contractum civilem intendebant efficere, non tamen Sacramentum, quippe si huius intentionem haberent, non ita irreuerenter contraherent. Secundum, & præcipuum inconueniens est, licitum esse fidelibus matrimonia celebrare in ratione contractus, & non in ratione Sacramenti, siquidem nulla lex Diuina, neque Humana ostendi potest, quæ eos astringat ad vtrumque coniungendum, si verè separari hæc rationes possunt.

6. Neque oppositæ rationes vrgent. Ad primam constat ex dictis constare inquam ex Florent. & Trident. Christum Dominum fidelium contractui rationem Sacramenti annexisse. Secunda probaret, matrimonium illud non solum esse verum in vi contractus, sed etiam in ratione Sacramenti: nam conditiones turpes, & impossibiles æquè à Sacramento matrimonij, sicuti à contractu reiciuntur. Quapropter dicendum est, si contrahentes ita vellent inire matrimonium, vt nullo modo Sacramentum suscipere intendant, neutrum efficiunt, ut si efficaciter, & absolute volunt matrimonium inire; nolunt tamen Sacramentum suscipere, quia errore ducti existimant matrimonium à Sacramento separari posse, verum Sacramentum suscipiunt, quia illa voluntas non suscipiendi Sacramentum inefficax est stante voluntate absoluta, & efficaciter celebrandi matrimonij contractum, cui annexitur ex Christi institutione Sacramentum. Ad tertium similiter respondeo, matrimonia illorum verè esse Sacramenta, quia verè, & absolute intendunt facere, quòd Ecclesia requirit, vt Sacramentum matrimonij consistat, nempe

intendant sibi inuicem corpora ad vsum coniugalem tribuere, quòd est ab Ecclesia pro Sacramento matrimonij requisitum, ceteris ea non præstitent, vt Ecclesiæ Catholicæ contententur.

7. Secundò dubitatur, An matrimonium fidelium per nuntium, vel epistolam, vel procuratorem celebratum sit verum Sacramentum? Supponimus ex *infra* dicendis verum matrimonium inter absentes celebrari posse, solum in præsentibus dubitamus, an sit verum Sacramentum? Negant esse Canus *lib. 8. de locis Theolog. c. 5. ad 3. & in relect. de penit. p. 5. Bassolis in 4. d. 27. q. 1. art. 1. Caiet. in opus. de matr. quest. 3. Victor in sum. n. 244. Viquer. in institutionib. Theologor. c. 16. §. 7. ver. 4. Martin. Ledelm. 2. part. 4. quest. 44. art. 4. probabilem iudicant Petr. Ledelm. *de matr. quest. 42. art. 1. difficult. 7. concl. 1.* Ferdinand. Rebell. *de obligat. ius. r. part. lib. 2. quest. 5. concl. 1.* Ducuntur primò, quia verba videntur necessaria in quolibet Sacramento, cum Concil. Florentinum dixerit omnia Sacramenta constare rebus tanquam materia, & verbis tanquam forma, at inter absentes verba intercedere non possunt. Secundo nullum aliud Sacramentum medio nuntio, epistola, aut procuratore celebrari potest. Ergo neque matrimonium. Tertio ministratio Sacramenti, illi uel suscipio debet esse ab homine libero, & in statu gratiæ existente; at si medio procuratore, nuntio, vel epistola matrimonium celebrari potest, ministratio Sacramenti, illi uel suscipio sæpe fiet ab homine ebrio, dormiente, vel amente, & in peccato existente. Non igitur est concedenda ratio Sacramenti prædicto matrimonio.*

8. Communior tamen sententia, eaque verissima affirmat matrimonium per procuratorem, nuntium, vel epistolam celebratum à baptizatis verum Sacramentum esse, sicuti docuit Innocent. in *cap. iuuenis de sponsalib. num. 5. Quarum. 2. de matr. cap. 1. §. unico, num. 5. Nauarr. in cap. fratres de penit. d. 5. n. 49. Gregor. de Valen. 4. r. disp. 10. quest. 1. p. 6. in solut. ad 4. Sanch. lib. 2. disp. 11. num. 27. Bellarm. lib. 1. de matr. cap. 5. ad 1. Henr. lib. 11. cap. 2. num. 2. Basil. Ponce, lib. 1. cap. 10. num. 5. Gouier. *de matr. cap. 3. num. 8. Coninch. disp. 24. dub. 2. concl. 5. num. 23.* & alij plures apud ipsos. Ratio est, quia vt supra probauimus, fideles optime possunt per nuntium, epistolam, vel procuratorem matrimonium contrahere. At quodlibet matrimonium fidelium declarauit Trident. *sess. 24. cap. 1.* esse Sacramentum, quòd vllam fecit exceptionem. Ergo prædictum matrimonium est verum Sacramentum. Et confirmatur, quia Christus Dominus naturam contractus non immutauit, sed verum, & legitimum contractum ad esse Sacramenti eleuauit, sed per procuratorem verus contractus matrimonij celebrari potest, ergo verum Sacramentum constituit. Præterea quociens de huius contractus valore lis agitur, non lex secularis, sed Ecclesiastica cognoscitur: si prædictum matrimonium Sacramentum non esset, sed solum civile contractus, nulla esset causa, ob quam ad Iudicem secularem eius cognitio non pertineret. Ergo signum est Ecclesiam nuntium consensu sentire prædictum matrimonium Sacramentum esse.*

9. Rationes in contrarium leuissimæ sunt. Prima probaret matrum non posse matrimonium inire, siquidem nequit verba proferre. Quare dicendum esse eum Conc. Flor. dixit omnia Sacramenta constare verbis, matrimonium excipendum est, vt placuit Paludan. in 4. d. 27. quest. 2. art. 3. concl. 1. vel si matrimonium comprehendit, id intelligi debet verbis formalibus, vel æquivalentibus, vel denique intelligendum est regulariter non præcisè, vt colligitur manifestè ex ipsomet Concilio dicente, causam efficientem matrimonij esse motum consensum regulariter per verba expressum. Ad secundum neganda est consequentia, quia quodlibet Sacramentum celebratur iuxta ipsius naturam. Cum ergo matrimonij natura sit in contractu, qui medio procuratore sæpe fit, Sacramentum matrimonij eodem modo celebrari potest. Ad tertium nego esse necessarium, vt suscipiens Sacramentum actualem habeat libertatem, sufficere illa habuerit, vt contingit in eo, qui dormiens baptizatur, eo quòd antea baptismum petierit. Concedo tamen ad ministrandum Sacramentum, quòd per propriam personam ministrandum est oportere ministrum actuali libertate gaudere. At cum Sacramentum matrimonij ministrari possit per interpositam personam, ea de causa non requiritur, vt actualem libertatem habeat, cum de facto ministratur. At vt dignè prædictum Sacramentum suscipiatur, debet non procurator, sed ille cuius nomine matrimonium contrahitur in gratia esse eo tempore, quo probabiliter credit matrimonium à suo procuratore celebrandum esse.

10. Tertio dubitatur, An fidelis baptizatus contrahens ex dispensatione Pontificis cum infideli suscipiat verum Sacramentum? Affirmat Sotus in 4. d. 26. quest. 2. art. 3. in fin. Lessius *Hom. 7. de Sacram.* Moueri possunt, quia fidelis verè contrahit, sed contractum fidelium eleuauit Christus in Sacramentum. Ergo ille contractus ex parte fidelis Sacramentum est, & forte ob hanc causam dixit Paul. 1. Corinth. 7.

Quæ sit materia, & forma Sacramenti matrimonij?

- 1. Referuntur varia sententia.
- 2. Consensus utriusque contrahentis est materia, & forma.
- 3. Quod intelligendum est tam in ratione contractus, quam Sacramenti.

Varia sententia de hac re referuntur à Thom. Sanch. lib. 2. disp. 5. per totam. Breviter colligam, & quæ mihi probabiliores videntur subiiciam. Prima est Can. lib. 8. de locis cap. 5. in solut. ad 3. asserentis verba contrahentium esse materiam, formam verò verba sacerdotis. Sed est improbabilis sententia; aliàs sequeretur matrimonia clandestina olim Sacramenta non fuisse contra Tridentin. sess. 24. cap. 1. de reform. & matrimonium celebratum coram testibus, & Parocho nulla verba profertent Sacramentum non esse. Secunda est Glossæ in cap. Tuo de Sponsalib. verbo, nec forma. & Abbat. ibi num. 10. Præposit. in fine Alexand. de Nevo. num. 25. Sylvest. verbo Matrimonium 1. quest. 1. Nauart. cap. 2. numero 20. Gregor. de Valent. tom. 4. disputat. 10. quest. 1. part. 6. Rebell. lib. 2. quest. 4. sect. 3. & aliorum consensum contrahentium esse materiam; verba autem, quibus ille consensus exprimitur esse formam, quia consensus verbis informatur. Sed hæc sententia facile refellitur, nam si sanatur consensus ut distinctus à verbis, seu à signis, quibus exprimitur, & declaratur, ut necessario sumi debet, na materia cum forma confundatur est omnino insensibilis; At materia contractus humani, & politici in se esse integrè, & totaliter in ensibilis. Ergo. Neque obest, quod in Sacramento præterita contritio sit materia proxima, quia non est integra, sed verbis, vel signis expressa. Præterea verba non determinant consensum, sed illum declarant; siquidem neque amplius, neque minus significans quàm id quod consensu interiori significabatur. Tertia sententia e contra procedit asserens verba esse materiam, eo quod consensus perficiat verba, quæ secluso consensu nullius essent momenti: sic docuit Maior in 4. d. 26. quest. 1. Sed hæc sententia eisdem rationibus, ac præcedens reicienda est. Neque obest, quod verba absque consensu nullius sint momenti, nam etiam consensus absque verbis nihil prodest, inde enim tantum inferitur utrumque esse necessarium. Quarta sententia est Richardi in 4. d. 26. art. 4. quest. 1. Alesii in sum. lib. 3. tit. 7. art. 1. quest. 3. Angeli, verb. Matrimonium, v. num. 2. Victor. in sum. de mar. n. 245, & probabilem reputat Henric. lib. 11. cap. 2. casu quo successit verba à contrahentibus profertantur. Sed omnino displicet hic modus dicendi, quippe non designat materiam determinatam, sed arbitrio contrahentium relinquit, & præterea non constituit materiam pro eo casu quo simul ab utroque contrahente verba profertantur. Quinta sententia, quæ veritati proximior est asserit mutuos consensu verbis expressos sibi inuicem esse materiam; & formam sub diuersa consideratione, quatenus enim corporum traditionem continent, sunt materia, quatenus verò illorum acceptionem significant sunt forma. Nam cum in quolibet contracta sit traditio, & acceptatio, & traditio inefficax sit, quousque acceptatione compleatur, & perficiatur, merito contractus prout traditionem significat, rationem materiat determinabilis habere debet; & rationem formæ prout acceptionem denotat. Sic Sotus in 4. dist. 26. quest. 2. art. 1. Francisc. Suar. r. 7. de Sacram. disputa. 2. sect. 1. Bellarm. lib. 1. de matrim. cap. 6. Thom. Sanch. lib. 2. disp. 5. m. 6. Alexand. Pefano, in addit. ad 3. p. q. 42. art. 1. dist. 2. Coninch. disp. 24. dub. 3. concl. 1. num. 3. Gutier. de matrim. cap. 41. num. 1. circa finem, & alij apud ipsos. Sed huic sententia obstat, quia contractus si attentè consideretur non constat ex acceptatione, & traditione rei, sed illum habet pro obiecto formaliter autem, & intrinsecè in mutuo consensu verbis, seu signis expresso consistit, quippe ex mutuo hoc consensu oritur traditio, & acceptatio tanquam illius effectus, & fortè ob hanc rationem Florentin. Concil. in decreto Eugenij dixit causam efficientem matrimonij regulariter esse mutuum consensum per verba de presenti expressum, aperte indicans nihil aliud præter consensum expressum matrimonij essentiam constituere. Præterea ex supradicta sententia non satis explicari potest, qualiter hoc Sacramentum, sicut & reliqua perficiatur verbis tanquam forma, & rebus ut materia, siquidem traditioni, & acceptationi, quæ ex consensu, verbis, seu signis expresso fit, verba continere non possunt. Deinde non satis distingui possunt verba à rebus, & e contra, quod Concil. expressè voluit distinguere, definiens omnia Sacramenta perfici verbis tanquam forma, & rebus ut materia.

2. Quapropter est sexta sententia verior, & probabilior asserens consensus utriusque contrahentis verbis, seu signis expressos esse formam, tam in ratione contractus, quàm

Sacia

verum infidelem sanctificatum esse per mulierem fidelem. Et e contra.

11. Nihilominus certa sententia est prædictum contrarium Sacramentum non esse; vt bene alijs relatis docuerunt Sanch. lib. 2. disp. 8. num. 2. Gutier. de matrim. cap. 42. num. 4. Gab. Valq. de matrim. disp. 2. cap. 4. num. 10. & cap. 10. num. 113. Coninch. disp. 24. dub. 2. concl. 6. num. 24. Basil. Ponce, lib. 1. cap. 6. num. 7. Ratio est manifesta, quia Sacramentum matrimonij vnicum, & indissolubile est, sicut est vnicus, & indissolubilis contractus virum, & feminam efficiens: at secundum omnes non afficit infideles: ergo neque fidelem afficere potest. Neque est vllum inconueniens, quod vnicus, & indissolubile accideus morale sit in duobus subiectis, si inter se ad vnum referuntur, vt patet in potestate Capituli, quæ vnica, & indissolubilis ita singulis communicatur, vt dependenter ab alijs communicetur.

12. Ad rationem in contrarium respondeo fidelem in eo casu verè contrahere: nego tamen illum contractum esse fidelem simpliciter, cum etiam sit infidelis. Christus autem Dominus illum contractum ad esse Sacramenti eleuauit, qui absolute, & simpliciter contractus fidelis est. Neque Paul. 1. Corinth. 7. dixit Virum infidelem sanctificatum esse per mulierem fidelem, ex eo quod mulieris fidelis matrimonium sit Sacramentum, sed ex eo quod eius conuerfio separatur infidelem virum conuertendum, & sanctificandum esse.

13. Quod dubitatur, An cum vterque coniux infidelis ad fidem conuertitur suscepto baptismo eorum matrimonium Sacramentum efficiatur? Communior sententia affirmat, vt videre est ex pluribus, quos refert, & sequitur Sanch. lib. 2. disp. 9. num. 5. Rebell. lib. 2. de matr. quest. 6. concl. 1. Bellarm. lib. 1. cap. 5. in fine & cap. 15. Paul. Layman. lib. 5. tractat. 10. 2. part. cap. 3. num. 6. Gutier. de matr. cap. 42. m. 5. Mouentur ex eo quod matrimonium antea solubile baptismo fit ratum, & insolubile, & coniunctionem Christi cum Ecclesia significat: ergo est Sacramentum. Dixerunt autem prædicti Doctores: nam Sanch. Gutier. & alij censent ex eo quod infideles baptizentur abique alio nouo consensu Sacramentum effici. Alij, vt Bellarm. & Paul. Laym. requirunt nouum consensum, seu antiqui approbationem signis, nubus, copulæ maritali.

14. Nihilominus vetius existimo nunquam Sacramentum effici, quæ est sententia Gab. Valq. 2. tit. in 3. part. dist. 138. cap. 1. & 4. disputat. 2. de matr. cap. 10. Egid. de Coninch. disputat. 24. dub. 2. conclus. 7. Basil. Ponce, lib. 1. cap. 9. numero 8. Mouent, quia infideles ad fidem conuersi in eodem vinculo matrimonij quo antea altingebantur, perseverant, sine denuo consensu, sine d. licentia, quia neque ex d. licentia vinculum diminuitur, neque consensu augetur, ergo ex nouo consensu non potest matrimonium effici. Secundo Sacramentum matrimonij tunc est, quando baptizati sibi inuicem corpora tradunt ad coniugalem vsum: at infideles fideles facti, renouanturque consensu non sibi inuicem corpora tradunt, quia sunt tradita, (solum enim possunt traditionem factam approbare, at approbatio traditionis non est traditio, neque nouus contractus matrimonij, ergo nequit esse Sacramentum; aliàs quoties fideles contractum prius factum approbant, nouum Sacramentum matrimonij suscipiunt, quod est absurdum. Quod si dicas ea approbatione ab infidelibus denuo baptizatis facta contractum priorem reddi ratum, & insolubilem, & coniunctionem Christi cum Ecclesia significare, cum tamen antea non esset, ergo est verum Sacramentum. Obstat, quia prædictus contractus (seu vt melius dicam) vinculum ex dicto contractu relicto non fit ratum, & insolubile ex eo quod à denuo baptizatis approbetur, sed ex eo quod cesset baptismo suscepto causa ob quam dissolui poterat; quippe solum ob suspensionem baptismi dissolui poterat alio reuente conuerti. Præterea fideles consummantes matrimonium reddunt contractum omnino insolubilem, representantemque vniorem Verbi Diuini cum natura Humana, quam insolubilitatem, & representationem ante consummationem non habebat, sed ingressu religionis, vel dispensatione Pontificis solui poterat, & tamen non obinde fideles consummantes matrimonium, denuo Sacramentum suscipiunt, quia denuo non sibi corpora tradunt, nec denuo contrahunt, sed corpore tradito videntur, & contractum factum perficiunt, sic à fortiori infideles fideles facti suorum consensuum approbatione matrimonium Sacramentum efficere non possunt, quia non efficiunt nouum contractum, sed antea factum approbant, & baptismo perficiunt. Et ex his fit satis fundamentum communis sententia.